

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 554/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 44/2023 z 9. apríla 2024 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 26. júla 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na posúdenie trestnosti činu podľa účinného zákona podľa čl. 50 ods. 6 ústavy a práva na zákonné uloženie trestu podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 44/2023 z 9. apríla 2024. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a vrátiť vec na ďalšie konanie. Žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 3T/8/2019 zo 7. mája 2020 bol sťažovateľ uznaný za vinného zo skutku kvalifikovaného ako zločin lúpeže a prečin porušovania domovej slobody, za čo mu bol uložený súhrnný test odňatia slobody na doživotie. Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 2To/53/2020 z 23. septembra 2020 na odvolanie sťažovateľa zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a sťažovateľa uznal za vinného zo zločinu lúpeže a z prečinu porušovania domovej slobody, za čo mu uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu [odôvodnené naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

3. Sťažovateľ v dovolaní namietal nesprávne zohľadnenie rozsudku krajského súdu sp. zn. 2Ntc/1/2010 z 20. mája 2010 o uznaní jeho odsúdení českými súdmi na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) a z toho vyplývajúce nesprávne použitie § 47 ods. 2 Trestného zákona. Najvyšší súd odkázal na časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu, v ktorom sa konštatuje, že okresný súd správne v skutkovej vete uviedol, že sťažovateľ spáchal skutok napriek tomu, že bol rozsudkami okresného súdu sp. zn. 3T/85/1993 a sp. zn. 3T/41/1999, rozsudkom Obvodného súdu pre Prahu 1 sp. zn. 2T/68/2005 uznaného krajským súdom pod sp. zn. 2Ntc/1/2010 a rozsudkom Obvodného súdu pre Prahu 2 sp. zn. 6T/213/2002 uznaného krajským súdom pod sp. zn. 2Ntc/1/2010 uznaný vinným pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Vo všetkých prípadoch mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody pre trestný čin lúpeže, odsudzujúce rozsudky na území Českej republiky (ďalej len „ČR“) boli uznané krajským súdom a na tieto odsúdenia je potrebné prihliadať. V ČR a SR bolo konanie sťažovateľa kvalifikované ako trestný čin lúpeže, čo vychádza zo spôsobu spáchania skutkov i z paragrafovaného označenia skutkov, ktoré sa zhoduje s označením trestného činu lúpeže v slovenskom zákone č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinnom do 31. decembra 2005. Neobstojí obrana, že na odsúdenia českými súdmi nemožno prihliadať, ak krajský súd pri uznávaní v odôvodnení neuviedol ekvivalent podľa slovenského Trestného zákona.

4. Najvyšší súd k tomu dodal, že pozornosti sťažovateľa zrejme uniklo, že v čase spáchania daného trestného činu v ČR bol na území SR účinný totožný zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, teda i paragrafové znenie trestného činu lúpeže bolo totožné. Krajský súd preto správne uviedol, že v rozsudku sp. zn. 2Ntc/1/2010 nebolo potrebné uvádzať slovenský ekvivalent.

5. K námietke že pri posudzovaní splnenia podmienok podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona nemalo byť prihliadané na rozsudok krajského súdu sp. zn. 2Ntc/1/2010, pretože uznané rozhodnutie nemá na území SR účinky vo všetkých svojich častiach, a s poukazom na § 438 Trestného zákona najvyšší súd uviedol, že uvedené prechodné ustanovenie sa týka § 7b ods. 2 Trestného zákona, ktorým je upravené zohľadňovanie rozhodnutí iných štátov Európskej únie, a to bez nutnosti ich uznania. Účinky rozhodnutí českých súdov v tejto veci však neboli na území SR zohľadnené podľa § 7b ods. 2 Trestného zákona, ale na základe uznania podľa V. časti, III. hlavy Trestného poriadku (§ 515 a nasl.). Najvyšší súd citoval § 519 ods. 1 Trestného poriadku so záverom, že sťažovateľov názor o nemožnosti priznať tieto právne účinky všetkým častiam uznaného rozhodnutia nemá oporu v uvedenom znení zákona. Ak Trestný poriadok priznáva uznanému rozhodnutiu rovnaké právne účinky ako rozsudku vydanému slovenským súdom, nie je zrejmé, prečo by jedným z týchto účinkov nemalo byť aj jeho zohľadnenie v rámci posudzovania splnenia podmienok podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona.

6. Podľa najvyššieho súdu krajský súd rozhodol správne, ak postupoval podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona, pretože sťažovateľa odsudzoval za dokonaný trestný čin lúpeže po tom, čo bol za tento trestný čin nie dvakrát, ale dokonca trikrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody. Dovolacie námietky spochybňujúce správnosť a účinky rozsudku krajského súdu sp. zn. 2Ntc/1/2010 potom vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodné a nič nemeniace na správnosti záveru krajského súdu. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je splnený.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Najvyšší súd neposkytol žiadnu odpoveď na dostatočne špecifikovanú a konkrétnu argumentáciu sťažovateľa, ktorej prípadná správnosť by zásadne zmenila jeho postavenie z dôvodu uloženia trestu nad zákonom ustanovenú sadzbu. Tým bolo porušené základné právo na súdnu ochranu. Sťažovateľ namietal aplikáciu § 47 ods. 2 Trestného zákona, pretože neboli splnené podmienky podľa § 437 ods. 5 Trestného zákona. Toto prechodné ustanovenie umožňuje aplikáciu § 47 ods. 2 Trestného zákona, ak posledné z predchádzajúcich odsúdení a potrestaní bolo za trestný čin spáchaný po 1. januári 2006. Jeho samotný text je mierne zavádzajúci, z doslovného výkladu je však zrejmé že zákonodarcu zakotvil možnosť zohľadniť jedno predchádzajúce odsúdenie za trestný čin spáchaný pred 1. januárom 2006 a jedno odsúdenie za trestný čin spáchaný po 1. januári 2006. Takýto záver vyslovil aj najvyšší súd v rozhodnutí R 55/2007, keď konštatoval, že dvojnásobné odsúdenie a potrestanie za trestný čin lúpeže podľa § 234 Trestného zákona účinného po 1. januári 2006 znamená po opätovnom spáchaní lúpeže podľa § 188 Trestného zákona výlučne naplnenie znaku opätovného spáchania zločinu podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona s nutnosťou zvýšenia dolnej hranice sadzby o polovicu.

8. Nie je sporné, že slovenský súd uznal české rozhodnutie vo výroku o uložení trestu odňatia slobody a následne iné rozhodnutie vo výroku o premene podmieneného trestu na trest odňatia slobody. V rozsahu týchto výrokov má uznané cudzie rozhodnutie rovnaké právne účinky ako rozsudok slovenského súdu. Výrok o vine nebol predmetom uznania, nemôže mať v SR právne účinky, pretože v prípade faktického uznania tohto výroku v kontexte s aplikáciou rovnakých právnych účinkov by slovenským orgánom bola priznaná právomoc preskúmať skutok a jeho právnu kvalifikáciu. V takom prípade by cudziemu rozhodnutiu mohli byť priznané hmotnoprávne účinky vrátane § 47 ods. 2 Trestného zákona. Napadnuté uznesenie nemôže obstať ani z pohľadu racionálneho porovnania, keď by osoba spáchala totožnú trestnú činnosť, ale len preto, lebo sa nesnažila vykonať tresty v SR, by jej súd napokon ukladal trest v rozsahu 7 až 12 rokov oproti sťažovateľovým 25 rokom. Najvyšší súd hmotnoprávne nedostatky nahradil procesným inštitútom, čím porušil základné právo podľa čl. 50 ods. 6 ústavy, v dôsledku čoho bol sťažovateľovi uložený vyšší trest, ako mu mohol byť uložený v čase skutku, v rozpore s čl. 7 ods. 1 dohovoru.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich viacerých nedostatkov zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať ho na doplnenie podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum. Sťažovateľ v prvom rade poukazuje na viaceré nedostatky odôvodnenia napadnutého uznesenia. V druhom rade namietá posúdenie trestnosti činu a zákonnosti uloženia trestu.

III.1. K porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

11. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstránenie závažných procesných a hmotnoprávných chýb v právoplatných rozhodnutiach súdov. Nejde tak podľa Trestného poriadku o ďalší „úplný“ prieskum napadnutého meritórneho rozhodnutia (jeho vecnej správnosti) a ďalšie posudzovanie otázky viny či trestu. Podmienky prípustnosti dovolania rieši zákon. Určenie podmienok obmedzujúcich prípustnosť dovolania je pritom v komplexnom ponímaní legitímne a korešponduje s postavením a úlohami, ktoré najvyšší súd ako dovolací súd plní. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Negatívne posúdenie otázky prípustnosti dovolania nemôže viesť k záveru o porušení základných práv sťažovateľa vtedy, ak zákonné pravidlá dovolania nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa. K takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania.

12. Posúdenie existencie dôvodu na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (t. j. nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) zahŕňa v nevyhnutnej miere aj vecný prieskum dovolacej argumentácie dovolateľa na účely zistenia, či ním uvádzané skutočnosti reálne (nielen formálne) napĺňajú ním označené dôvody dovolania ustanovené v § 371 Trestného poriadku. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne akceptuje postup, keď najvyšší súd po nevyhnutnom vecnom prieskume dovolania dospeje k náležite (ústavne konformne) odôvodnenému záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dovolateľom uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, a dovolanie preto odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (napr. III. ÚS 265/2012, II. ÚS 528/2014, I. ÚS 108/2017, IV. ÚS 186/2018, III. ÚS 188/2018).

13. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je často predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a podobne aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z čoho rezultuje bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky nastolené otázky, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako podľa ESLP súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

14. Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým uznesením a jemu predchádzajúcim rozsudkom krajského súdu, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti, konštatuje, že predmetné rozhodnutia

obsahujú dostatok skutkových a právnych záverov a ústavný súd nezistil, že by tieto boli zjavne neodôvodnené.

15. Námiетка o nedostatku odpovede na argument sťažovateľa o aplikovaní § 47 ods. 2 Trestného zákona z dôvodu, že neboli splnené podmienky podľa § 437 ods. 5 Trestného zákona, s odkazom na rozhodnutie R 55/2007 nie je dôvodná. Aj keď sa najvyšší súd výslovne nezaoberal relevanciou záverov odkazovaného rozhodnutia, nie je v dôsledku toho odôvodnenie napadnutého uznesenia zaťažené nedostatkom riadneho odôvodnenia. Sťažovateľom prezentovaný výklad vychádza z nesprávneho pochopenia rozhodnutia R 55/2007, ktorého relevantné časti právnych viet doslovne znejú: „I... Podľa prechodného ustanovenia § 437 ods. 5 Trestného zákona sa ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ale iba pod podmienkou, že táto osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 Trestného zákona po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, t. j. po 1. januári 2006. II. Pokiaľ táto podmienka nie je splnená, možno takého páchatel'a potrestať podľa neskoršieho Trestného zákona len trestom odňatia slobody v rámci trestnej sadzby uvedenej v § 188 ods. 2 Trestného zákona, modifikovanej podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona. Skutočnosť dvojnásobného odsúdenia a zároveň potrestania obžalovaného za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 cez transpozíčné ustanovenie § 437 ods. 1 nového Trestného zákona v zmysle § 38 ods. 5 Trestného zákona znamená naplnenie znaku opätovného spáchania zločinu s nutnosťou zvýšenia dolnej hranice ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu.“

16. Sťažovateľom predložený výklad je teda očividne nesprávny a nemohol mu priviesť úspech pred najvyšším súdom, preto ani nezaujatie bližšieho stanoviska k nemu zo strany najvyššieho súdu nemožno považovať za ústavnoprávne relevantný nedostatok. Neexistuje teda žiadna taká súvislosť medzi napadnutým uznesením a porušením základného práva na súdnu ochranu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd mohol dospieť k záveru o porušení tohto základného práva. V tejto časti je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ústavný súd ju odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. K druhej námietke sťažovateľa (bod 8) ústavný súd uvádza, že mu nie je úplne zrozumiteľná argumentácia o priznaní právomoci (slovenskému) súdu preskúmať skutok a jeho právnu kvalifikáciu v prípade faktického uznania výroku o vine. Najvyšší súd nerozlišoval medzi uznávaním výroku o treste a potrebou osobitne uznávať výrok o vine, ako naznačoval sťažovateľ. Sťažovateľovo porovnanie sa týka inej situácie, ktorá nebola premietnutím skutkových okolností jeho prípadu, ale len hypotetickou možnosťou. Závery najvyššieho súdu vo vzťahu k právnym účinkom uznania rozsudkov súdov ČR sú výsledkom ústavne súladného výkladu ustanovení Trestného poriadku. Išlo najprv o otázku zohľadňovania odsúdení súdmi iných členských štátov Európskej únie podľa § 438e Trestného zákona, ktorý najvyšší súd vykladal v súvislosti s § 7b ods. 2 Trestného zákona. Najvyšší súd jasne rozlíšil tento postup od uznávania podľa V. časti, III. hlavy Trestného poriadku. Sťažovateľ tu nevedie ani bežnú polemiku s právnym názorom najvyššieho súdu, iba prejavuje nesúhlas, čo však nepostačuje pre dôvodnosť záveru o porušení označených záruk, resp. práv. V druhej časti argumentácia sťažovateľa smeruje proti zmyslu právnej úpravy uznávania rozhodnutí ako takého, pretože spochybňuje priznávanie (preňho nepriaznivých) právnych účinkov cudzím rozsudkom, ktoré sa javí byť hlavným účelom uznávania cudzích rozhodnutí. Jeho argumentácia nemohla preto obstať. Navyše sa úplne míňa s obsahom označených článkov, keďže neuvádzal žiadne také ustanovenie zákona, ktoré nebolo účinné

a na základe ktorého by mu bol súdmi ukladaný trest, ani žiadne odôvodnenie v zmysle, že uložený trest je prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje v tejto časti nedostatky z hľadiska ukladania trestu podľa účinného zákona.

18. Najvyšší súd jasne a dostatočne adresne odpovedal na všetky pre rozhodnutie veci významné argumenty sťažovateľa uvedené v jeho dovolaní. Nie je v právomoci ústavného súdu posudzovať súlad výkladu poskytnutého všeobecným súdom so zákonom a priestor na zásah ústavného súdu sa otvára len v prípade zistenia aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecným súdom, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Nič také sťažovateľ netvrdil. Sťažovateľova argumentácia zostáva v úrovni pokračujúcej polemiky so závermi všeobecných súdov o správnosti výkladu zákonov či správnosti právneho posúdenia.

19. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nerozhoduje v súlade so skutkovým či s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

20. Vychádzajúc z uvedených dôvodov, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, konštatujúc, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením a námietkami o porušení čl. 50 ods. 6 ústavy alebo čl. 7 ods. 1 dohovoru.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

21. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadala, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť. V prípade sťažovateľa nie sú všetky podmienky splnené. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zrejmé, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa nebolo vyhovené (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu